

Θέμα: Η συμβολή των κομμάτων και της κοινωνίας των πολιτών στην υλοποίηση του ελληνικού σχεδίου δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση

Η ανοικτή διακυβέρνηση συχνά παρουσιάζεται ως ένα τεχνικό ζήτημα που αφορά λίγους επιστήμονες, τη δημόσια διοίκηση ή κάποιους τεχνοκράτες.

Αυτό δεν είναι αλήθεια.

Το θέμα της ανοικτής διακυβέρνησης, αποτελεί θέμα όλων μας γιατί επηρεάζει την καθημερινότητα μας. Ερωτήματα από το απλό “πού πάνε οι φόροι μας”, το πώς μπορώ να έχω λόγο στη διαμόρφωση και λήψη των αποφάσεων, μέχρι τη δυνατότητα να δούμε πότε θα πάρουμε το επόμενο λεωφορείο ή πώς ξοδεύει ένας δήμαρχος τα δημοτικά τέλη, μπορούν να απαντηθούν με το άνοιγμα των δημόσιων δεδομένων, δηλαδή πληροφορίας που επιτρέπει τη δημιουργία εφαρμογών που ενισχύουν τη διαφάνεια, υποστηρίζουν τη συμμετοχή του πολίτη, υλοποιούν τη λογοδοσία της δημόσια διοίκησης σε όλα τα επίπεδα (κεντρική, περιφερειακή και τοπική διοίκηση) και βοηθούν την επιχειρηματικότητα.

Η σημερινή μας επικοινωνία είναι συνέχεια προηγούμενης επιστολής μας, προκειμένου να σας ενημερώσουμε για την Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού / Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΕΕΛ/ΛΑΚ, www.eellak.gr) και τη συμβολή που εκτιμούμε ότι μπορούν να έχουν τα ελληνικά πολιτικά κόμματα και η κοινωνία των πολιτών στα θέματα ανοικτής διακυβέρνησης που περιλαμβάνουν τις πολιτικές διαφάνειας, ανοικτών δημόσιων δεδομένων και πληροφοριών, λογοδοσίας και συνεργατικότητας, την ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία διαμόρφωσης και λήψης των αποφάσεων και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Η ΕΕΛ/ΛΑΚ ιδρύθηκε το 2008, αποτελείται πλέον από 29 Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Τεχνολογικά Ιδρύματα και κοινωφελείς φορείς. Αναλυτικά, οι φορείς που συμμετέχουν υπάρχουν διαθέσιμοι στο δικτυακό τόπο www.eellak.gr. Είναι εταιρεία με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και έχει ως κύριο στόχο να συμβάλλει στην **ανοιχτότητα** και ειδικότερα στην προώθηση και ανάπτυξη του **Ελεύθερου Λογισμικού**, του **Ανοιχτού Περιεχομένου** και των **Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής** στο χώρο της εκπαίδευσης, του δημόσιου τομέα και των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ενώ, παράλληλα, φιλοδοξεί να αποτελέσει κέντρο γνώσης και πλατφόρμα διαλόγου για την ανοιχτότητα και τα οφέλη της για την κοινωνία και την οικονομία. Συνεργάζεται με τα **Creative Commons** (<http://wiki.creativecommons.org/Greece>) και είναι ιδρυτικό μέλος του **COMMUNIA** (<http://www.communia-association.org/>). Μέσα στα έξι χρόνια λειτουργίας της, η ΕΕΛ/ΛΑΚ έχει αναπτύξει δράσεις και πρωτοβουλίες για να προωθήσει το **Ελεύθερο Λογισμικό**, το **Ανοιχτό Περιεχόμενο** και τις **Τεχνολογίες Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής**.

Η πρωτοβουλία για την **Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership - OGP** <http://www.opengovpartnership.org/>) ιδρύθηκε το 2011 για να παράσχει μια διεθνή πλατφόρμα που συμβάλλει ώστε κυβερνήσεις να είναι πιο ανοικτές, υπόλογες και

ανταποκρινόμενες στους πολίτες τους. Σήμερα, στο OGP συμμετέχουν 64 χώρες μεταξύ των οποίων, από το 2012, και η Ελλάδα.

Τα μέλη του OGP δεσμεύονται στις αρχές της οικουμενικής διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τη σύμβαση του ΟΗΕ ενάντια στη διαφθορά και την αξιοποίηση διεθνών εργαλείων για τη διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την καλή διακυβέρνηση.

Επίσης, δεσμεύονται:

Να αυξήσουν τη διαθεσιμότητα κάθε είδους πληροφοριών για τις κυβερνητικές δραστηριότητες, σε κάθε επίπεδο κεντρικής και τοπικής διακυβέρνησης

Να στηρίξουν την εμπλοκή των πολιτών στη διαδικασία διαμόρφωσης και λήψης των αποφάσεων με διαφάνεια, μέσα από την εμπάθυνση της συμμετοχής τους στην ανάπτυξη, επίβλεψη και αξιολόγηση των κυβερνητικών δραστηριοτήτων.

Να εφαρμόζουν υψηλά πρότυπα επαγγελματικής ακεραιότητας στις διοικήσεις, έχοντας ισχυρές πολιτικές ενάντια στη διαφθορά, μηχανισμούς και πρακτικές που διασφαλίζουν τη διαφανή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, των δημόσιων προμηθειών και την ενίσχυση του κράτους δικαίου.

Να αυξήσουν την πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες για την ανοιχτότητα και τη λογοδοσία, έτσι ώστε οι πολίτες να είναι σε θέση να κατανοούν τα πεπραγμένα των κυβερνήσεων και, ταυτόχρονα, να μπορούν να επηρεάζουν τις κυβερνητικές αποφάσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο, το δεύτερο σχέδιο δράσης της Ελλάδας για την ανοικτή διακυβέρνηση που αφορά την περίοδο 2014-2016 περιέχει συνολικά τις εξής 19 δεσμεύσεις στις αντίστοιχες θεματικές κατηγορίες¹:

Ενθάρρυνση της Δημόσιας Συμμετοχής

Δέσμευση 1: Θεσμική θωράκιση και τεχνολογική αναβάθμιση του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Δέσμευση 2: Δημόσια συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων

Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα

Δέσμευση 1: Ενσωμάτωση ευρωπαϊκής οδηγίας για την επανάχρηση της πληροφορίας του δημόσιου τομέα

---

¹ Η διαβούλευση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης για την ανοικτή διακυβέρνηση:
<http://www.opengov.gr/ogp/?p=255>

Δέσμευση 2: Κανονιστικές παρεμβάσεις για τη διαχείριση και διάθεση ανοικτών δεδομένων

Δέσμευση 3: Υλοποίηση πλατφόρμας για την κεντρική διάθεση ανοικτών δεδομένων του Δημοσίου τομέα

Δέσμευση 4: Ανοικτή διάθεση γεωχωρικών δεδομένων

Δέσμευση 5: Ανοικτή διάθεση πολιτιστικών δεδομένων

Δέσμευση 6: Ανοικτή διάθεση δεδομένων εξωχώριων εταιρειών

Δέσμευση 7: Ανοικτή διάθεση κρίσιμων συνόλων δεδομένων

Ακεραιότητα και Λογοδοσία

Δέσμευση 1: Ανοικτές προσκλήσεις στελέχωσης για τον δημόσιο τομέα

Δέσμευση 2: Δημοσίευση οργανογράμματος δημόσιας διοίκησης

Δέσμευση 3: Συντονισμός και έλεγχος εφαρμογής της πολιτικής για την ανοικτή διακυβέρνηση

Δέσμευση 4: Αναδιοργάνωση ελεγκτικών σωμάτων και στρατηγική συμμαχία για καταπολέμηση της διαφθοράς

Δεσμεύσεις για Ανοικτό Κοινοβούλιο

Δέσμευση 1: Παρακολούθηση αλλαγών που εφαρμόζονται στα νομοσχέδια από την κατάθεσή τους μέχρι και την ψήφισή τους στο σύνολο.

Δέσμευση 2: Επέκταση της ευχρηστίας και της λειτουργικότητας της ενότητας «Κοινοβουλευτική Διαφάνεια» της διαδικτυακής πύλης της Βουλής των Ελλήνων

Δέσμευση 3: Βελτιώσεις στη διαδικτυακή πύλη της Βουλής των Ελλήνων και εφαρμογή νέων προτύπων- τεχνολογιών

Δέσμευση 4: Διάθεση στο κοινό ιστορικού κοινοβουλευτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή

Δέσμευση 5: Ενίσχυση πολιτικής Κοινωνικών μέσων (Social Media) στο Κοινοβούλιο

Δέσμευση 6: Ηλεκτρονική Διάθεση Εκθεσιακών Συλλογών ^{2,3}

Η συμβολή των ελληνικών πολιτικών κομμάτων με κριτική, θέσεις και προτάσεις στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης(2014-2016) και την προετοιμασία του επόμενου γίνεται πιο επιτακτική για δύο ακόμα λόγους.

Πρώτον, γιατί μολονότι η προώθηση πολιτικών από την ατζέντα της ανοικτής διακυβέρνησης συμβάλλει στη αντιμετώπιση παθογενειών του πολιτικού μας συστήματος, όπως είναι κρίση εμπιστοσύνης στους θεσμούς, η διαφθορά, το πελατειακό σύστημα, εντούτοις και παρά το γεγονός της συμμετοχής στο OGP, **ουσιαστικά δεν υπάρχει πολιτική συζήτηση για τα θέματα που προκύπτουν από τις δεσμεύσεις του σχεδίου δράσης.**

Δεύτερον, σύμφωνα με ανάλυση των δεδομένων για την υλοποίηση των έως τώρα δεσμεύσεων, η Ελλάδα κατατάσσεται, μαζί με την Εσθονία και τη Ρουμανία στις χώρες που **αναλαμβάνουν φιλόδοξες δεσμεύσεις, τις οποίες όμως αποτυγχάνουν να υλοποιήσουν.**⁴

Η ανοικτή διακυβέρνηση αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του σύγχρονου κράτους δικαίου επιτρέποντας στους πολίτες να συμμετέχουν ενεργά στην άσκηση της διοίκησης και στη λήψη αποφάσεων καθώς και να παρακολουθούν συστηματικά την υλοποίηση των προγραμμάτων κομμάτων και μεμονωμένων υποψηφίων. Επιπλέον, η παροχή ανοικτών δημόσιων δεδομένων, ιδίως για την οικονομική δραστηριότητα της δημόσιας διοίκησης εξυπηρετεί τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη συμμετοχικότητα, ενώ η παροχή ανοικτών δεδομένων σε άλλους τομείς από τις συγκοινωνίες μέχρι τα πολιτιστικά δεδομένα κάνει εφικτή την προσφορά νέων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και συνακόλουθα τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Η ανοικτή διακυβέρνηση και τα ανοικτά δημόσια δεδομένα αποτελούν βασικό στοιχείο των πολιτικών για το Ψηφιακό Θεματολόγιο 2020, στοιχείο του χρηματοδοτικού προγράμματος Horizon 2020, της περιφερειακής αναπτυξιακής επιτροπής τη ευρωπαϊκής ένωσης και ρητή υποχρέωση της Οδηγίας για την περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας. Επιπλέον, η εθνική νομοθεσία και ιδίως οι νόμοι για τη γεωχωρική πληροφορία, την περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας, τη Δι@υγεια, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, αλλά και ο ίδιος ο νόμος για την τοπική αυτοδιοίκηση(Καλλικράτης), περιέχουν πληθώρα διατάξεων που ενισχύουν και υποστηρίζουν την ανοιχτότητα με το άνοιγμα των δημοσίων δεδομένων και την ανοικτή διακυβέρνηση. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, οι περισσότερες από αυτές τις διατάξεις παραμένουν ατελείς (δεν εκδίδονται οι απαραίτητες κανονιστικές πράξεις) ή ανεφάρμοστες (δεν τηρούνται από τη δημόσια διοίκηση).

---

² Το τελικό σχέδιο δράσης:

<http://www.opengov.gr/ogp/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=19>

³ Η έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης που έγινε για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης:

<http://www.opengov.gr/ogp/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=21>

⁴ Μια κατάταξη των χωρών στην Ανοικτή Διακυβέρνηση με χρήση των δεδομένων του OGP:

<http://gobernamos.com/2014/08/21/open-government-countries-ranking-2013-based-on-ogp-data/>

Αυτή η κατάσταση οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στο γεγονός ότι τα θέματα αυτά δεν έχουν αναδειχθεί ως μέρος της ευρύτερης πολιτικής ατζέντας και τα πολιτικά κόμματα δεν έχουν διαδραματίσει το ρόλο τους σε σχέση με τα θέματα αυτά. Μόνο όταν η ανοικτή διακυβέρνηση και δεδομένα αποτελέσουν αντικείμενο πολιτικής συζήτησης θα μπορέσουμε να πετύχουμε ένα πιο λειτουργικό και σε όφελος του πολίτη αποτέλεσμα τόσο στην κεντρική διοίκηση όσο και στην περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση.

Τέλος, με δεδομένη τη μειωμένη εμπιστοσύνη των πολιτικών κομμάτων από την κοινωνία, θεωρούμε πως η συμμετοχή της Ελλάδας στην Πρωτοβουλία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση είναι ευκαιρία για τα ελληνικά πολιτικά κόμματα να συμβάλουν με συγκεκριμένο προγραμματικό και πολιτικό λόγο στον συνεχή διάλογο μεταξύ δημόσιας διοίκησης και κοινωνίας των πολιτών, αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των παραπάνω δεσμεύσεων, καθώς επίσης και στις κατευθύνσεις που θα οφείλουν να ακολουθήσουν οι δεσμεύσεις του νέου σχεδίου δράσης.

Η υλοποίηση των πολιτικών ανοικτής διακυβέρνησης δεν είναι πολυτέλεια αλλά αναγκαιότητα: αφορά τον πολίτη που θέλει να γνωρίζει που πάνε τα δημοτικά του τέλη ή οι φόροι του, αφορά το μαθητή που θέλει να μπορεί να δει τα δρομολόγια του λεωφορείου στο κινητό του, αφορά τον επαγγελματία που έχει ανάγκη από ανοικτή πρόσβαση στα συστήματα της γενικής γραμματείας πληροφοριακών συστημάτων για να συμπληρώνει αυτόματα τα στοιχεία του ΦΠΑ και να ελέγχει την πλαστότητα των τιμολογίων. Αφορά κυρίως την τοπική ανάπτυξη και την δημιουργία νέων εξειδικευμένων θέσεων εργασίας.

Η ανοικτή διακυβέρνηση αφορά όλους μας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία.

Με εκτίμηση,

Ο πρόεδρος του ΔΣ

Θεόδωρος Καρούνος